

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Pavla Molka a soudců JUDr. Radana Malíka a JUDr. Barbary Pořízkové v právní věci žalobkyně: **Základní škola Bodláka a Pampelišky, o.p.s.**, se sídlem Veliš 40, zast. JUDr. Mgr. Filipem Rigelem, Ph.D., advokátem se sídlem Teplého 2786, Pardubice, proti žalované: **Česká školní inspekce**, se sídlem Fráni Šrámka 2319/37, Praha 5, proti rozhodnutí ředitelky Královéhradeckého inspektorátu žalované ze dne 23. 8. 2021, č. j. ČŠIH-544/21 H, v řízení o kasační stížnosti žalované proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 23. 2. 2022, č. j. 14 A 207/2021 - 60, o návrhu žalované na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti,

t a k t o :

Kasační stížnosti **se nepřiznává** odkladný účinek.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Ředitelka Královéhradeckého inspektorátu žalované rozhodnutím uvedeným v záhlaví zamítla námitku žalobkyně proti kontrolnímu zjištění bodu 1 Protokolu o kontrole ze dne 14. 7. 2021, č. j. ČŠIH-271/21-H, dle kterého žalobkyně při zápisu dětí k povinné školní docházce nerespektovala zásadu rovného přístupu ke vzdělání dle § 2 odst. 1 písm. a) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „školní zákon“). Proti tomuto rozhodnutí podala žalobkyně žalobu k Městskému soudu v Praze (dále jen „městský soud“), který napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení.

[2] Žalovaná (dále jen „stěžovatelka“) dne 29. 3. 2022 napadla rozsudek městského soudu kasační stížností. Současně navrhla, aby Nejvyšší správní soud (dále též „NSS“) přiznal kasační stížnosti odkladný účinek, jelikož by v opačném případě žalobkyně mohla pokračovat v protiprávním jednání, a to již v měsíci dubnu tohoto roku. Vznikla by tak újma na právech třetích osob (dětí), které se mají zúčastnit sporného zápisu.

[3] Žalobkyně ve vyjádření k návrhu uvedla, že stěžovatelka nekonkretizuje a nerozvádí, zda pro ni výkon či účinky rozsudku městského soudu budou znamenat újmu a v čem by taková újma měla spočívat. Stěžovatelka tím, že návrh odůvodňuje pouze odkazem na nezákonnost napadeného rozsudku, zaměňuje institut odkladného účinku s meritorním posouzením kasační stížnosti. Ohledně námitek, že by mohlo dojít k nezákonnému přijímání žáků do školy žalobkyně, uvádí, že obdobné přijímací podmínky aplikuje již řadu let. Nejedná se tak o situaci, která by byla výjimečná a vyžadovala by mimořádnou úpravu poměrů. Přiznání odkladného účinku by zásadně

zasáhlo již vyhlášené přijímací řízení, čímž by vznikla újma jak žalobkyni, tak i přihlašujícím se dětem a jejich rodičům. Přiznání odkladného účinku musí být vyhrazeno pro ojedinělé případy. Z těchto důvodů navrhl, aby kasační stížnosti nebyl odkladný účinek přiznán.

[4] Stěžovatelka v doplnění kasační stížnosti uvedla, že nesouhlasí s tvrzením, že se v daném případě nejedná o ojedinělý případ. O opaku svědčí skutečnost, že problematika přijímacích kritérií v případě základního vzdělání není podrobně upravena ve vnitrostátních právních předpisech. Žalobkyně sama požádala o přiznání odkladného účinku žaloby, proto si musí být vědoma závažnosti a jedinečnosti dané situace. Nepřiznáním odkladného účinku kasační stížnosti by došlo k ohrožení veřejného zájmu, jelikož by byla způsobena újma na právu na vzdělání dětí, které se mají daného zápisu k povinné školní docházce zúčastnit, což by mohlo mít vliv i na přijímací řízení v dalších školách. Nepřiznání odkladného účinku by způsobilo újmu i na straně stěžovatelky, a to jak ve formě finanční škody, tak i časové újmy, pokud by v případě úspěchu v řízení musela na žalobkyni vymáhat zpět náklady řízení před městským soudem. V tuto chvíli nelze tvrdit, že je výše nákladů řízení stanovena správně, jelikož rozsudek městského soudu je v této části nepřezkoumatelný pro absenci odůvodnění výše nákladů řízení.

[5] Žalobkyně v replice uvedla, že v minulosti žádala o přiznání odkladného účinku žaloby, jelikož napadené rozhodnutí zasáhlo do trvajících „pokojného stavu“ přijímacího řízení, které bylo následně napadeným rozsudkem shledáno z naprosté většiny jako souladné se zákonem. Přiznání odkladného účinku v nynější situaci by tuto praxi zasáhlo v naprosto nepříhodné chvíli. Školský zákon počítá s tím, že zápisy k plnění povinné školní docházky probíhají v měsíci dubnu a přijímací řízení je již dávno vyhlášeno.

[6] Stěžovatelka v duplice uvedla, že přiznáním odkladného účinku by došlo k přerušení protiprávního jednání žalobkyně, které aktuálně probíhá. Co se týče náhrady nákladů řízení, žalobkyni musí být zřejmé, že i sebemenší finanční újma je pořád újmou.

[7] Podle § 107 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), kasační stížnost nemá odkladný účinek. Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat. Podle § 73 odst. 2 s. ř. s., přiměřeně aplikovatelného na řízení o kasační stížnosti, se odkladný účinek přizná, 1) jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a 2) jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem. Dle usnesení NSS ze dne 16. 8. 2017, č. j. 7 As 243/2017 - 24, bodu 8, má odkladný účinek kasační stížnosti *„charakter institutu mimořádného, vyhrazeného pro ojedinělé případy. Přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti je prolamována právní moc soudního rozhodnutí, což je zákonem podmíněno splněním stanovených podmínek.“*

[8] Nejvyšší správní soud připouští, že i správní orgán, je-li v pozici stěžovatele, může požádat o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti poukazem na stejné zákonné podmínky, které stanoví § 73 odst. 2 s. ř. s. pro žalobce, přičemž návrhu lze vyhovět pouze tehdy, jsou-li tyto podmínky splněny. Na základě této argumentace rozšířený senát shrnul, že s *„ohledem na postavení správního orgánu v systému veřejné správy bude přiznání odkladného účinku kasační stížnosti k jeho žádosti vyhrazeno zpravidla ojedinělým případům, které zákon opisuje slovy o nenahraditelné újmě“* (viz usnesení rozšířeného senátu ze dne 24. 4. 2007, č. j. 2 Ans 3/2006 - 49, č. 1255/2007 Sb. NSS).

pokračování

[9] Nejvyšší správní soud po zhodnocení důvodů uváděných stěžovatelkou dospěl k závěru, že v projednávaném případě nejsou naplněny podmínky pro přiznání odkladného účinku.

[10] Aby Nejvyšší správní soud mohl kasační stížnosti odkladný účinek přiznat, musí stěžovatelka v prvé řadě dostatečně podrobně a určitě tvrdit, že jí hrozí újma nepoměrně větší, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám (srov. například usnesení NSS ze dne 29. 2. 2012, č. j. 1 As 27/2012 - 32). Hrozící újma musí být závažná a reálná, nikoliv pouze hypotetická či bagatelní. Vylicení podstatných skutečností o nepoměrně větší újmě musí svědčit tomu, že negativní následek, jehož se stěžovatelka v souvislosti s napadeným rozsudkem městského soudu obává, by pro ni byl zásadním zásahem (viz například usnesení NSS ze dne 5. 1. 2017, č. j. 10 Ads 313/2016 - 27).

[11] Stěžovatelka důvod pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti spatřuje mimo jiné v hrozící finanční újmě, pokud bude muset žalobkyni vyplatit náklady řízení před městským soudem. Důvodem pro přiznání odkladného účinku však nemůže být sama o sobě povinnost hradit úspěšné žalobkyni náklady řízení před městským soudem, neboť v takovém případě by bylo nutné přiznat odkladný účinek takřka každé kasační stížnosti správního orgánu, což by bylo v rozporu s výjimečnou povahou tohoto institutu. Naplnění podmínky hrozící nepoměrně větší újmy není možné shledat toliko ve stěžovatelčině nesouhlasu se způsobem, jakým městský soud věc posoudil. V řešené věci stěžovatelka brojí proti tomu, že městský soud neodůvodnil výrok o nákladech řízení. Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že kasační stížnost je mimořádný opravný prostředek směřující proti již pravomocnému rozhodnutí krajského soudu, přičemž až do doby rozhodnutí o ní je napadený rozsudek závazný a také zásadně vykonatelný (srov. např. usnesení NSS ze dne 20. 5. 2019, č. j. 5 As 95/2019 - 32). Skutečnost, že stěžovatelka s napadeným pravomocným rozsudkem nesouhlasí (považuje jej za nepřezkoumatelný), sama o sobě není důvodem žádné její mimořádné, závažné a individualizované újmy (srov. usnesení NSS ze dne 21. 12. 2021, č. j. 2 As 304/2021 - 28).

[12] Kromě nutnosti platit žalobkyni náhradu nákladů řízení stěžovatelka další újmu dostatečně nespecifikovala. Co se týče tvrzení, že nepřiznání odkladného účinku způsobí újmu na právu na vzdělání dětí účastnicích se daného zápisu k povinné školní docházce, NSS poukazuje na dispoziční zásadu ovládající celé řízení o kasační stížnosti – kasační soud není povolán k tomu, aby za stěžovatele zjišťoval či dokazoval důvody pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti (srov. usnesení NSS ze dne 30. 1. 2012, č. j. 8 As 65/2011 - 74). Aby soud mohl o návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti rozhodnout, musí stěžovatelka konkretizovat, jakou újmu by pro ni znamenal výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí a z jakých konkrétních okolností to vyvozuje. Jelikož stěžovatelka újmu na právu na vzdělání dětí účastnicích se daného zápisu k povinné školní docházce dostatečně nespecifikovala, nemohl se NSS tímto tvrzením zabývat podrobněji. Za újmu nelze považovat možný nespecifikovaný vliv daného přijímacího řízení na přijímací řízení na dalších školách, ostatně stěžovatelka neupřesnila, jaký vliv by mělo mít posuzované přijímací řízení na přijímací řízení na dalších školách. Ohledně tvrzení, že dochází k pokračování protiprávního jednání žalobkyně, NSS připomíná, že posouzení samotné zákonnosti podmínek zápisu k povinné školní docházce nemůže provést v dané fázi řízení, nýbrž až v samotném meritorním přezkumu napadeného rozsudku.

[13] Nejvyšší správní soud na závěr připomíná, že podle usnesení NSS ze dne 20. 6. 2012, č. j. 6 Ads 73/2012 - 17, nemohl o návrhu na odkladný účinek rozhodovat dříve, než byla

doplněna kasační stížnost, k čemuž došlo až dne 7. 4. 2022. Na tuto skutečnost byla stěžovatelka upozorněna usnesením ze dne 31. 3. 2022, č. j. 9 As 48/2022 - 8.

[14] Nejvyšší správní soud proto odkladný účinek kasační stížnosti nepřiznal (§ 107 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 73 odst. 2 s. ř. s.). Tím však nikterak nepředjímá budoucí rozhodnutí o věci samé, kterou se bude zabývat bezodkladně.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 4. května 2022

JUDr. Pavel Molek
předseda senátu